

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden October' 21-dik napján, 1817-dik esztendőben.

B é t s.

A' Reformatzió' harmadik Jubileumának ezen most folyó esztendőre való esése arra indította a' két Protestans Fellekezetek' Bétsi Consistoriumait, hogy annak meginneplése' engedelméért legfelsőbb helyen esedeznének. Meg is engedődött ez minden Német örökös Tartományokban, és ennél fogva mind az Augustana, mind a' Helvetziai Vallástételt Követők Bétsi Consistoriumainak tiszteletre méltó Előljárói abban egyeztek meg, hogy az öszveséges Német örökös Tartományokban lévő Proestansok' Superintendenseikhez, Senioraikhoz, és Predikátoraikhoz egy Hirdetményt intéznének, mellyben a' szükséges rendelések közönségesse tevődnének. Ezt a' Hirdetményt az szhoz kaptoltt alkalmatossági Könyörgéssel egyetemben köteleességünknek tartjuk mi is Erdemes Olvasóinkal közleni, attól a' reménségtől tápláltatván, hogy senki bal ítéletére méltóvá magunkat nem tesszük, midön Kormányunk' szelidségének, és Századunk' pallérozottságának egy leg' tsalhatatlanabb tanubizonyságával szolgálunk.

Consistoriumi Hirdetmény.

Minden Alsó és Felső Austriában, az Ennsen fellyül eső Austriában, Tschországban, Galliciában Morvában, és Sileziában, úgy szinte az Illiriai és Lombardiai Venetziái Királyságban lévő Augustana és Helvétziai Vallástételt Követők

Superintendenseikhez, Senioraikhoz, és Predikátoraikhoz.

A' Reformatio' harmadik Százados-Innepének megtartására nézve.

Illendő lévén, hogy a' Reformatio'nak ezen folyó esztendőben October' 31-dik napjára eső harmadik Innepét a' Cs. Kir. Német örökös Tartományokban lakó Evangelika Ker. Gyülekezetek meg innepeljék; és az Aug. és Helv. Vallástételt Követők Cs. K. Consistoriumaiknak e' végre beadott Escedezések' ö Cs. K. Felségének e' f. esztendei Aug. 26-dikáról szóló Udv. Végzése által helybe is hagyattatván: ezen innepnek annál idvességesebb megtartására nézve rendeltetik:

1) Minthogy a' Tolerantziának Innepé 13-dik Octoberre, és így majd tsaknem öszve esik kevés napok hijjával a' Reformatio' Innepével: tehát e' két Innepék öszvekaptoltatnak egymással, a' mit a' Gyülekezeteknek jó előre tudokra kell adni. 2) Octobernek 31-dik napja dologtévő nap lévén, a' Reformatio' Innepét a' következő Vasárnapra t. i. Nov. 2-dikára kell tenni. 3) Elötte való Vasárnapon u. m. Octobernek 26-dikán a' Predikátorok ezen Innepet kihirdessék, emlékezet tévén egyszersmind a' Felséges Engedelemről, és arról is, hogy ezt úgy kelljen nézni, mint ö Cs. K. Felségének Protestans. Alattvalói eránt viseltető kegyelmes hajlandóságának új tanúbizonyságát, következésképpen reményelenilehet hogy ezen Innep mindenütt a' Kereszténgségnek Lelkéhez képest, melly a' tük

redelemnek, és szeretetnek lelke, fog meg tartatni. 4) Mivel November' 1-ső napján innep van, tehát minden Predikátorok egy rövid Értekezés által el fogják Halgatóikat a' következő nap tartandó Innepre készíteni, és az Oskolaisfuságot a' Keresztény Hit ágazati felett katekhizálni. 5) Nov. 2-dikan, mint a' Százados-Innepnek napján, a' hol tsak lehet, az Ekklesia Előjárói az Oltár mellett kétfelől különös székekben üljenek, az Oltárral szembe pedig az Oskolai Ifjuság foglaljon helyet. Az Istenisztelet ezen Énekkel kezdődjön: „Allein Gott in der Höh' sey Ehr! Az utolsó vers alatt a' Predikátor az Oltár előtt meg állván az ide kaptsolt könyörgést el mondja, annakutánna a' Gyülekezethez fordul, felolvass egy Szakaszt a' Bibliából, különösen pedig a' C-dik Soltárt, és rövid Beszédet tartván a' Halgatókat az áhítatosságra fel buzdítja. Egy alkalmatossághoz való Ének el éneklése után a' Gyülekezet ezt az éneket zengedezi: „Wir Glauben all einen Gott.“ 's a' t. Ennek utolsó verse alatt felmegy a' Predikátor a' Kathedraban, és Predikáziót tart a' CXXVI-dik Soltar 31-dik verse felett, melly is így van: „Hatalmas dolgokat tselekedett az úr mivelünk, azért vigadunk.“ Figyelmetessé teheti a' Predikátor Szent Beszédében Halgatóit különösen azon Atyai Gondoskodásra, mellyel az Isten eleitől fogva az Igasság, és Erkölttség mellett munkálkodott, — továbbá azon jóltévő czelokra, mellyeket az által a' nevezetes történet által kívánt a' Gondviselés elérni, mellynek emlékezetét ujítja meg ez az Innep, — ezen kívül azon sok alkalmatosságokra, mellyeket az Evangelika Hit Követőinek elméjük, 's szíveik pallérozására, és nemesítésére ugyan az ad, és azoknak ebből folyó kötelességeikre; — emlékeztetheti őket arra, hogy a' Protestánságnak Lelke a' Lelkiesméretnek szabadságát, és így azt kívánja, hogy minden

más Valláson lévők: eránt szelidséggel és szeretettel kell viseltetni; meg említheti nekik a' Protestans Ekklesiának Vallási principiumai közül azt, hogy a' Statusnak fejét egyszersmind úgy kell nézni mint az Ekklesiának fejét, és hogy azeránt minden tekintetben a' leg mélyebb tisztelettel és leg készebb engedelmességgel kell viseltetni, — végezetre megújíthatja emlékezetekben különösen azt, hogy az elfelejthetetlen emlékezetü II. Jósef Császárnak idejétől fogva mennyire megjavult az ide való Protestansoknak állapotjuk, melly kegyes pártfogójok volt szüntelen most ditsősségesen uralkodó I. Ferencz Felséges Monarkhánk is a' legfelsőbb Hivatalokkal egyetemben az Evangelika Anyaszentegyháznak, következőképpen melly sok oka van minden Evangelikus Kereszténynek ezen Tartományokban kegyelmes Fejedelmének tisztelettel, szeretettel, és háládatossággal hódolni, és minden az ő Népeinek boldogságára tzelező Rendeléseit hazafiúi buzgósággal előmozdítani, és szoroson megtartani. — A' Predikázió végeztével az Predikátor térdre esve az ide mellékelt Imádságot buzgón el fogja mondani. E' meg lévén fel áll mind a' Predikátor mind a' Gyülekezet, és ezt az éneket éneklük: „Herr Gott dich loben wir!“ Az Uri-Imádság és Megáldó-beszéd fogja az Istentisztelet be rekeszteni. A' hol délutánn is Predikázió tartatnék, ez lehet a' Szent Letzke: Máté V. 16: „Úgy fényljék a' ti világozástok az emberek előtt, hogy lássák a' ti jó tselekedeteiteket, és ditsőítsék a' ti menysei Atyátokat.“ A' Predikáziónak pedig különösen a' Halgatóknak a' jó életre, munkás felebaráti szeretetre, és a' Vallási Intézetek és Oskolák gyakorlására való buzdítása lehet a' materiája. — Novembernek akár 1-ső akár 2-dik napján, de egyiken el múlhatatlanul az úri Szent Vatsora kiszolgáltasson, és

ha lehet keresztelni, és esketni is kell. 6) Templomon kívül való, lármás és más Felékezetbelieket megháborítható Czere-moniákon kívül az Augustana Vallástételt követők ugyan Templomaikat, Oltáraikat felékesíthetik, musikával énekléssel, az In-nepnek díszét nevelhétik, sőt az Oltári Gyertyáknak az Istentisztelet alatt égni kell, az Oltárra a' Szent Edényeket, és egy Bibliát ki kell tenni, a' Keresztelő követ fel kell ékesíteni, — a' Helvetziai Vallástételt Követők pedig hasonlóképpen minden Vallásolkkal megegyező módon öregbíthetik az Innepnek nevezetességét. 7) Kedves fog lenni a' Cs. Kir. Consistoriumoknak, ha ezen Innep egyszersmind a' Jóakarataknak innepévé tétetik kegyes alamisnátkodások által, mellyre a' Predikátor előre figyelmetessé teheti Hallgatóit, és az Ekklezsiai Elöljárókkal szerént értekezhetik. 8) Nem tsak reménylik ugyan azon Consistoriumok hogy minden ezen Innepnapon mondandó Predikáziók jól ki fognak dolgoztatni, hanem ajánlják is egyszersmind a' Lelki Pásztoroknak, hogy azokat tisztán leírva az illető Superintendenziai Felsőségnek be küldjék, az Innep megtartása módjának leírásával egyetemben, hogy ezek a' Cs. K. Consistoriumoknak az Archivumokban megtartathas-sanak. Ugyan azokat a' Predikatori Archivumokba is ezen Consistoriumi Hirdet-ménnyel egyetemben le kell tenni. 9) Óhajtják végre ezen Cs. K. Consistoriumok, hogy a' Reformationnak ezen III-dik Százados Innepé, legyen minden Német örökös Tartományokban lévő Protestan-sokra nézve örömmek, háládatosságnak, Keresztyéni Szeretetnek, és épületes Tanuságnak innepé, melly szíves óhajtást a' Lelki Pásztorok October 26-dikán Gyülekezeteiknek hirdessék ki. Ezen szíves óhajtásokhoz még ezt is adják, hogy minden alattok lévő Superintendenseket, Seniorokat, és Predikátorokat az Igazságra, Virtusra, és Vallásra nézve az Égnek ál-

dása szünet nélkül kövesse, hogy az Isten adjon nekik mindenkor virágzó egészséget, bátorságot, és lelki vidámságot, erősítse őket fontos hivataljokkal együtt járó sok terheiknek, és szükségeiknek férfiuí alhatatossággal való viselésére, jutalmaztassa meg őket híven teljesített kötelességeiknek tudásában, 's lelki esméretetek szerént elkövetett hivatalos foglalatosságaikjó következésinek észrevételében, és engedje, hogy ottan ottan tett áldozataik kipótolódjanak!

Béts September' 4-diken 1817.

Ex Cons. utriusque Caes. Reg. Consistorii
Aug. et Helv. Conf.

Báró Werner Károly.

A' Cs. K. A. A. Kormány első Tanátsosa 's Kantzellária' Igazgatója, és az özszereséges Német Örökös Tartományokban lévő Aug. és Helv. Vallástételt Követők' mind a' két Cs. K. Consistoriumaiknak Présese.

Tasnádi Szűts István Glatz Jakab. Cs. Császári Királyi Consist. Tanácsos a' Helv. Vallástételt Követők részéről. K. Consist. Tanácsos az Aug. Vallástételt követők részéről.

* * *

Bétsben a' Nemzeti Bankó ilyen foglalatú Jelentést adott ki a' folyó Oktober' 17-dikén: —

„Az ezen esztendőben Jul. 15-dikén kijött Fels. Patensnek 3-dik tizkelyében meghatározott, hogy egy Bankó-Biztosság formáltatódván, ez, Bankó-Igazgatókat válasszon. Ezen Biztosságnak első hiváttatása 's a' választás' munkájának elintézése az előképpen való Bankóigazgatásra vala bizattatva. Ezek tehát az Aktziák' könyvének kimutatása szerént azon ötven Aktzionáriusokat, a' kik ezen összehivattatáskor 's hat hónapoknak ezeltelte legtöbb Aktziákkal bírtak, 's a' Státutumok' 32-dik tizkelyével megegyezőleg ezen Biztossági képviselésben része-

**)C

sek lehetnek; laistromba szedte, kik is ily rendel következnek: A' Császári Királyi *Familiai Fundus*; Hertzeg *Lichtenstein János*; Gróf *Dietrichstein X. Ferentz*; *Geymüller* a' Társaságával; *Steiner* a' Társaságával; *Fries* a' Társaságával; *Henikstein* a' Társaságával; Báró *Astein* Adal. Nathan a' Társaságával; Ritter *Eskeles* Bernhard; Gróf *Harrach* János; Gróf *Mitrowsky* Aloys; Hertzeg *Schwartzenberg* József; K. Hertzeg *Württemberg* Ferdinand; Hertzeg *Trauttmansdorf* Ferdinand; J. J. *Löwenthal* nagy kereskedő; *Müller* József; *Steinbauer* János; *Plank* Ferentz a' Scheibenbogens Eidam M. J. ház' igazgatója; J. H. *Stamez* a' Társaságával; J. G. *Schaller* a' Társaságával; Gr. *Strachwitz* Károly; *Scheidlin* György János; *Frank* a' Társaságával; Ritter *Mayer* X. Ferentz; *Pauspartel* Testvérek; Gr. *Zichi* Károly (az ifjabb); Gróf *Scotti-Gallerati* Károly; Gróf Sándor Vincent; *Wrkhein* Cavallér és Oberstlajtnánt; *Wärth* Antal; *Hery* a' Társaságával; Nauwalli nemes *Leidersdorfer* Markus; *Laemel* Simon és a' fija; *Coith* Daniel és a' fija; *Wayna* József; *Herring* János; *Sinna* Simon György; Gróf *Sztáray* Albert; *Smilmer* testvérek; Gróf *Erdödy* Károly; *Hauser* és *Violand*; *Oswald* és *Pacher* a' Társaságokkal; *Reyer* és *Schlick*; *Lettmeyer* Ignátz Károly; Hertzeg *Auersberg* Károly; Hertzeg *Balthiany* Filep; *Bruchmann* János nagy kereskedő; *Joel* Károly; Gróf *Eszterházy* Mihály; *Berger* Thaddé és a' fija. Az itt megnevezett Aktzionariusok tehát meghívattatnak, hogy az Ausztriai Nemzeti Bankó által megerősített Biztosságot formálják, és ezen 1817-dik esztendő Oktoberének 30-dikán délelőtti 11 órakor a' Cs. Kir. Bankóházban az élöképpen való Igazgatóknak tanátszázában gyülekezzenek össze. Tzélja ezen öszszegyülekezésnek a' leszen, hogy

az élöképpen való Bankókormányozónak élölülése alatt az Aktzionarius urak közül hat Bankóigazgatók választassanak, szöval való voksolás által, melyben a' *relativus* többség teszi a' határozást. A' Biztosság' tagjai tsak magok személyesen jelenhetnek-meg és nem küldhetnek mást magok helyett. A' kereskedő házaknak tsak magok a' fejeik használhatják a' magok házaik voksolási jussát. A' választás' munkája berekesztődik a' Biztosság' jelenleendő tagjainak voksolása által. A' voksolásnak kinyittatása való meghívás ugyan egy mai napi magános jelentés által megtétetik minden tagnál, arra a' megtörténhető esetre nézve mindazonáltal, hogy, ha ez valakinek kezéhez menni nem találna, az újságlevél által közönséggé tétetik, hogy a' Biztosság' gyűlésében a' meghatározott napon annak minden tagjai megjelenhessenek. Béts Okt. 17-dikén 1817. —“

„Gróf *Nemes Adám* élöképpen való Bankókormányozó — Ritter *Geymüller* H. I. és *Hornboster* G. C., élöképpenvaló Bankóigazgatók.“

* * *

Károly ö Cs. Fő Hertzegsége, kedves hitvesének 's ennek édes anyjának Nassau-Weilburgi Princzaszszonynak társaságokban azon *Stiriai* és *Ausztriai* li-es vidékeknek bejárásában foglalatoskodik mostanában, a' mellyek méltán *Helvetziai Ausztrianak* neveztetheknek, mint-hogy a' hegyek 's völgyek' romános tekinteteikre nézve *Helvetzianak* vidékeihez nagyon hasonlitanak. Ezen nagy tekintetű utazók Septemb. 22-dikén *Auszserbe* érkezvén ott a' következett napon a' Salzburgnek, a' só-fűző intézeteknek 's egyéb ritkaságoknak megismerésével töltötték idejüket. Egyebek között egy nép inneplést is megtiszteltek jelenléteikkel *Grundleseeben*. Onnét a' *Kopperen* által *Hallstadt* felé folytatták útjokat; 26-dikát és 27-dikét *Gmundenben* töltötték.

télel. Meglátogatták a *Lambachi* klasztromot, a *Traunfalt*, 's egyéb ritkaságokat.

A *Lipsiai* nagy következésű ütközetnek emlékezetét fényes katona pompával inneplelték Bétsben e' h-18-dikán. Az úgy nevezett *Landstrassi* invalidus kaszárma előtt 's az oda nem meszsze lévő Glaszinak pá'sitos szép térségére lovas és gyalog katonaság állott-ki ágyukkal, melly a *Sándor* Császár és *Colloredo Mansfeld* neveket viselő gyalogokból, Princz *Koburg* Ulánusaiból, *Ferentz* Fő Hertzeg Vasasaiból, 's a *de Best* Grenádiros Batalionyából állott. Az Invalidus kaszárma templomában nagy mise mondatott, melly alatt az említett katonaság 's annak nyoltz ágyui három vershéli salvét löttek. Negyedik salvét is adtak éppen akkor, mikor a *Krest Péter* által készített képet, melly ezen nevezetes tsatának azon szempillantóját, melyben az öszszeszövetkezett seregeknek fő vezére Hertzeg *Schwartzenberg* az ütközeten jelenlévő Hatalmasságokkal azon hírrel megérkezett, hogy az ütközet megvan nyerve, képzelteni, az Invalidus kaszárma szálájában kitakartatott.

Ugyan ezen nevezetes innepnek emlékezetét az itt Bétsben a' szegények' segítésére fennálló Egygyesülés is használni kívánta a' múlt vasárnapon (19-dikben éjjel) az által, hogy az úgynevezett *Augarten* kertnek azon nagy épületében, mellyet a' *Leopoldina* Cs. Fő Hertzegasszony menyegzői innepe' alkalmatosságával a' Portugalliai rendkívül való Nagy Követ Marquis *Marialva* sábol építettett volt 's a' melly még ma is fenn-áll, alkotásbált adván, az abból bejött jövedelmet az említett kegyes tzelra szánta, egy hatod részen kívül, melly a' többször említett nagy verekedésben invalidussá lett Austriai Cs. K. katonaságnak számára határozatott. A' bemenetelért határozatott fizetés egy személytől 5 forint volt.

A' kik jöltévőségéből többet adtak, arról megnyúgtató irást kaptak.

* * *

Erdélyben N. Kücsüllő Vármegyei Fiscalis *Daniel Mihály* Urat, hűség és hasznos szolgálatai által szerzett érdemre való tekintetből, nemességgel méltóztatott ő Cs. K. F.sége megajándékozni.
Orosz Birodalom.

Sándor Császár Aug. 29-dikén este *Mohilewbe* megérkezett; Fl. Marschal *Barklay-de-Tolly* a' Kormányozó a' Tiszti karok és Nemesség, a' templomban pedig *Daniel* Érsek 's a' Papság által fogadtatott; más nap a' Feldmarschalnál ebédlett 's ugyan tsak nálla hálban is megjelent. — *Miklós* Nagy Hertzeg 's a' Nagy Hertzegné *Alexandra*, *Wilhelm* Pruszsziai Printzel egygyütt September' 18-dikán, *Ersébet* Császárné 23-dikán, *Mária* Császárné pedig 25-dikén indultak útnak *Moskau* felé. A' három rendbéli Fejedelmi utazók *Klinnél*, melly *Moskautól* 3 státióra esik, bevárják egymást, 's azután egygyütt folytatják útjokat. Ezen utóbbi stáziókon 500 lovak kívántatnak szekereik eleibe.

Frantzia Ország.

A' IV-dik *Henrik*' álló képe' öntésének munkájához Okt. 6-dikán hozzá fogtak Párisban. Nagy volt a' várakozás, hogy mitsoda szerentsével fog ki-ütni. Későbbi levelek szerént igen szerentsés volt az öntömester. Az egész alkotmány egy darabból áll. A' nagy emlékezetű Király lóháton ül.

Berry Hertzegnéről az az örvendetes hír terjedt-el, hogy ismét viselő-

P r u s z s z i a.

A' Pruszsus Király a' mai időre névé nagyon nevezetes Nyilatkoztatást vagy Meghívást bolsátott az Országaiban találató kétféle (Protestans) Consistoriumokhoz, Zsinatokhoz, és Superintendenciákhoz. Gyökeres buzdítással eleveníti és készletti ezen kétféle Egyházbéli Híreket

annak a' nagy munkának, az *Egygyesülésnek* végrehajtására, a' melly most a' Németbirodalom' külömbkülömb Protestans tartományaiiban ditséretes törekedéssel elkezdett, söt már néhány helyeken végre is hajtatott.

Nagy Britannia.

Londonban a' Britisch-presz nevű újság ekképpen szoll: — „A' Kurir azt beszéllé nekünk Sept. 29-dikén, hogy minden tisztjainknak megtiltatott volna, hogy a' Spanyol Insurgenseknél szolgálatot váloljanak. Azonkívül, hogy ez a' tzkely egészen nem igaz, hogy ez a' parantsolat semmi Dicasteriumainktól ki nem jött, 's azonkívül, hogy ezt a' dolgot még eddig csak a' Kurir adta-ki, az is tudva van közönségesen, hogy az Anglus törvények egy Anglusnak sem tiltják-meg, ott szolgálni, a' hol néki tettzik.“

A' nevezett Ministeri újságban, a' Kurirban ilyen megjegyzést olvasunk, az Északi Amerikai egyesült Státusokrol: — „Ezen Státusoknak újságleveleik, úgy mond, megszűnés nélkül emlegetik a' magok tengeri erejeknek nevedését, linea fregát 's egyéb hadi hajóiknak szaporítását. Ezek a' készülétek kétségkívül arravalók, hogy, ha nékiek, valamely nem-vélt szerentsétlen történet miatt Nagy Britanniával hadakozások találna lenni, tehát ennek megfelellessenek. Mi reménljük, hogy nem fogja magát semmi efféle történet elé adni: de azonban tsakugyan nem árt nekünk a' közönséges figyelmetességet ezen nagy készülétekre forditanunk, mellyek között még tsak ez a' körülállás is észre vételt érdemel, hogy

hajóikat mind erősebben építik, mint az azonrangba tartozó hajók közönségesen építettnei szoktak.“

Északi Amerika.

A' *Ney-Yorki* újságban így irtak Aug. 26-dikán arról a' tengeri nagy kigyóról, melyről közelébbi levelünkben emlékeztünk: — Itt most ez a' tengeri tsudaállat vonta magára a' közönség' figyelmetességét. Nagyon leskelődnek kivált az újságon kapóbbak, hogy láthassák. Némely természeti Historiáirók kétségbe hozták, hogy valamely efféle kigyó találtana a' tengeri állatok között, a' Missionarius Papok ellenben azt erőssítik, hogy ők egy századnak eltelte alatt több ízben láttak effélét a' *Grönlandi* tengereken. A' hosszáról külömbözöképpen szollanak a' kik látták, vastagságáról minnyájok azt erőssítik, hogy egy tengeri tonnához hasonló. Gyakran hajó árbotzfányi magasságra felemeli a' fejét a' vízből: de többire a' víz alatt hordozza azt, mikor a' víz színén uszkál is. Tsak meleg időben mutatja magát 's mikor tsendes a' tenger. A' hajósok nagyon készültek megfoghatásához; különös tsajkakat, hálókat, 's szakállós horgokat készítettek. Nem régen azt vették eszékbe az efféle után leskelődök, hogy egy ilyen kigyót két tsethal kíséretett; talám meg akarták támodni; beszéllik, hogy azon öbölből, a' hol efféle kigyót láttak, a' halak elpusztultak. Későbbi levelek erőssítik, hogy a' Massakuseti öbölben 17 halászok addig mesterkedtek, hogy elfogták azt, melly az környékeiken tartózkodott, 's megmérvén, a' hosszát 95 lábnyinak találták.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Oct. 17-dik napján 275 $\frac{1}{4}$ — 18-dikán 277 $\frac{1}{4}$ — 20-dikán 285 $\frac{1}{4}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Nagy Tolcsváról, Oktob. 5-dikén. A' Magyar Kurirnak 26-dik szám alatt költt újságában a' 214-dik lapon olvassuk ama szerentséltenségünknek említését, melly Városunkat Augustus hónapjában tetemessen megszomorítá. — Nem tudjuk kinek tulajdonítani a' hibát, mely ezen előadásban megfordul (A' M. Kurir a' *Budai újság* 76-dik számú darabjának 1127-dik lapjáról írta-ki), t. i. azon iratózlató jégesső nem 24-dik, hanem 23-dik Augustusban délután öt óratájban esett. Megjegyzést érdemel az is; hogy a' jégesső záporral, és kegyetlen szélvészszel volt öszve kaptsolva, és így e' három Elementum egy forma erővel egész fél óráig dühösködött, melly égháborunak ereje egész Határunkat, de kiváltképen szöllő hegyeinknek leg jelessebb Délirészeit érdekelte, még harmad nap mulva is a' hidegebb Sántzokban Jegék öszve forradva találtattak, kárunk szaporodott avval is, hogy a' Napnyugetra szolgáló ablakainkat a' nagy sebességgel rohanó veszedelem beverte, a' közel lakó határbeli Üvegeseknek örömeke ugyan, de a' szegény lakosok szomorúságaira — Nem lehet képzelní a' megkeseredett szöllő miveseknek szívhéli nagy megilletődéseket, a' kik még e' nappak reggelén a' gyönyörüséges terméssel ditsekedtek; estve már zokogással terhelték az Egket, hogy a' Végzés oly hamar elvégezte jövendő bö szürettyeket. Ez a' szerentséltenség tsak a' mi városunkat, 's határunkat illette, nem igaz, hogy a' *Bényei* határt is elverte, a' mint az újságban irattatott. (Bár *Nagy Tolcsvára* nézve is se' ir-tunk volna igazat!) —

De a' szomorúságunk mellett el nem felejtkeztünk a' mi egyes Uralkodó Fejedelmünkről, kinek jó atyai gondoskodásaival ditsekedhetik Országunk: October 4-dik napján a' Felséges Királyunk

neve napját pompás 's buzgó tisztelettel inneplette Városunk; mert ezen alkalmatossággal elvégeztetvén fényes gyülekezettel diszeskedő Templomi ájtatosságunk, az itt lévő megöszült, és a' Publicumtól égő szeretettel fogadtatott Cameralis Inspektor *Tooth József* úr estve a' Császári jeles épületet pompássan illumináltatta, és az Innep nagyobb diszességéért a' Tolcsvai nevezetes Banda musikája vidámitotta, az említett épület udvara pedig minden felől bételt a' Publicumnak szeretett Fejedelmünkhöz viseltető buzgó kívánságok hangjaival: Ellyen a' Császár Ellyen a' Magyarok I-ső kedves Ferencz Királya!

Szabolts Vármegyébe Vencsellő nevű helységben a' múlt hónapban holt meg *Mátyás István* 105 esztendő, két héttig tartó könnyű betegsége után. Egész belegsége idejéig friss elevenéggel birt.

Köszegről September utolsó napjairól. — A' Császár nevet viselő Vasas Regiment a' háborus időkben vitézsége által nyertt ditsüsség-koszorúját nem engedí békesség idején is meghervadni, sőt rendszeretete, és a' hadi gyarkorlásokban való buzgósága által frissíti és eleveníti azokat. Különösen nagy kedveséget, és betsületet nyert nevezetesen közelébb azon Katonai Karusszelnél fogva, mellyet Septembernek 23-dikán annak ide öszvehúzott Obersteri második Svadronának 48 Tagjai, a' Strázsamestertől fogva lefelé számlálva, minden jelenlévőknek nagy gyönyörüségére adtak. Ezen hadijátékot Kapitány Gróf *Wartensleben Konstantin* ö Nagysága, a' Prusszus Katonai Erdem- és Johanniták Rendjének Keresztes Vitéze, ö Cs. Kir. Felségének Kamarássa, Oberster, és Regiment Komendánsa *Wiebekink Károly* úr ö Nagyságának tiszteletére intézte, és adatta Svadronával. Gróf *Wartensleben* ö Nagysága maga vezérlette azt, ki is abban min-

den katonai lovagiási, kardal, pistollyal,
és karabinnal való gyakorlásokat olly kel-
lemetesen elegyített, hogy a' legénység-
nek tsudálatos készsége, és a' forgások-
nak kellemetessége minden ahhoz érték-
nek és nem értéknek figyelmetességét ma-

A' felséges nádor Ispány, Igen nagy hírnű néhai párja hermine fő herczeg asszony
halálára irt valóban kesergő négy sorú ósl Versek.

Milyen az epeztő, 's nyűgető fájdalom?
Szomorúnn zokogja az én ősi Dalom.
Hogy is né? most nem rég volt a' Lakodalom;
'S. Toros néppé válik, a' vig Sokadalom.

Édes Magyar Hazám áldott kebelében
Lakó, minden igaz Magyar bús szívében:
Tsak e' panaszt halljuk minden Vármegyében;
Hogy öröme megszűnt lenni, HERMINÉben.

A' Felsőes Nádor Ispány, kedves Párja
Hideg tetemeit, már a' sir bolt zárja:
Ez az oka, hogy a' keserűség járja,
A' hív Magyarokat annyira át járja.

Éppen, mint a' régi Jákob szép Rakhele,
Ki, amannak vala, mint élete fele,
Kettősöket szülvén, és meg hala bele:
Palatinusnék is ilyen sorsta lele.

Mikor bötsös élte, már Húsz esztendőre
Terjedd; ki vélhetne oh ezt így előre;
Hogy méltoztatodván kettős Csetsemőre,
Juttassa a' szülés kinja temetőre.

Házas életének még tsak két esztendeje,
Szerentsés folyású, mint volt az eleje;
Már a' Schaumburgi HERCZEGNÉnek VEJE,
Gyászban borult Özvegy; megholt HERMINÉje.

Tizenegyediké, Szent Mihály Havának,
Mint az Újság Irók, Pestről hirt adának,
Volt, feltehetően napja, balálának;
E' kettős Örököst szült Ifjú Anyának.

Ha'otti pompáját búszadikhan tették,
Virágjában halt meg jaj! el is temették:
Minden körül járók, kik nagyon féltették,
Halál ellen, még is meg nem segíthették.

Nagy tapasztalású, 's ki tanult Orvosok
Ugyé ténétek is szint ugy sok a' mi sok?

Irtá, Nemes Szalai György Tekéntetes Nemes Baranya Vármegyében, e'
külömben kies, de e' véletlen eset miatt, igen igen megszorodott Vidéken, Ba-
bartz nevű Cameralis Helységben lakó, Hélvécziai Vallástételt követő, öreg Magyar
Pap: az üdvözült Felsőes Fő Herczegnének gyászos kesergője — a' fent kített esz-
tendőben. Mindszent Havának 4-dik napján.

gára vonta. A' Karusszelt vig Bálí mu-
lattság követte, hol a' jelenlévők, ismét
új gyönyörűséget találtak a' szép kivilá-
gosítás' szemet gyönyörködtető színjáté-
kánál fogva.

Nem! nem segítnek, ha a' kinok nyomosok,
A' segítni vágyó Aesculapiusok.

Oh ha a' kegyetlen Atropos éltének
Nem kedvezett; és már hideg tetemének
Libitina sirt ús; emlékeztének
Kövére vésődjön. ez üdvözlő ének.

Tékoabéli volt, kegyes beszédében.
Tábita jól tevő tselekedetében,
Mária az Isten szent tiszteletében;
Minden Virtusokkal ékes volt szívében.

Kedves volt életében boldog halálában.
A' drága kenetnél a' Magyar Hazában
Drágább lesz jó híre; 's gyógyg maradékában,
Élni fog, Hermine 's István magzattában.

Ez a' megboldogult. Hazánkat szerette,
Jóságát, minden nap, nyilván éreztette,
A' Hálálatosság, éránta ezt tette;
Ezt a' Magyar néptől meg is érdemlette.

Xerxessel, kesergünk a' halandóságán;
De Artabanussal, meg nyert boldogságán
Örülünk; melyben él, a' Krisztus váltáságán:
At hatván a' Világ változandóságán.

Már a' Mátyás Király híres Palotájá
Helyett; az Ég leszen ditsült Hazája;
Van romolthatatlan arany Koronája;
Örök vigassága, az életnek Fája.

Palatinusunkat, Fő Uri Hitvesét,
Isten vigasztalja, ('s minden szerelmését)
Ha el vette tőle, ezt az ő kedvesét:
Mutassa meg máskéat, hív gondviselését.

Éltesse sokáig, Hazánk örömeire:
A' kis Hertzegek is, nőjjenek díszére:
Végre, mind jussanak, az Egek Egére;
Ott találják; a' már, boldog HERMINÉre.